

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
1.3 Departamentul	<i>Contabilitate, informatică economică și statistică</i>
1.4 Domeniul de studii	<i>Contabilitate</i>
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	<i>Contabilitate, expertiză și audit</i>

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Norme de audit financiar (NAF) – recunoscută ACCA (F8-AA)						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. habil. Ioan-Bogdan ROBU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. habil. Ioan-Bogdan ROBU						
2.4 An de studiu	2	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.2 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					14
Examinări					4
Alte activități.....					-
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Disciplinele prelabile necesare: Bazele auditului financiar și expertiză contabilă, Metodologia auditului financiar (recunoscută ACCA, F8-AA) (toate se fac în anul 1 master CEA)
4.2 De competențe	

5. Condiții

5.1 De desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu laptop și videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	-

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1.5. Elaborarea unor proceduri de culegere a informațiilor, analiză, evaluare, contabilizare, expertizare și auditare aplicabile în entități (1) C2.2. Explicarea conceptelor principale ale contabilității, analizei și diagnosticului în vederea elaborării și interpretării de rapoarte financiar-contabile (1,5) C3.5. Întocmirea și prezentarea de strategii, programe și proiecte care se sprijină pe informația contabilă financiară și/sau de gestiune (1,5) C4.5. Valorificarea rezultatelor unei misiuni de control, expertiză, diagnostic, evaluare și audit în întreprinderi (1)
Competențe transversale	CT1. Aplicarea și verificarea aplicării principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă (1)

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Perfecționarea și completarea competențelor studenților în ceea ce privește: - cunoașterea premiselor aplicării ISAs în România; - cunoașterea aprofundată a normelor naționale și internaționale de audit financiar; - aplicarea normelor naționale și internaționale de audit financiar în diferite faze ale misiunii; - corelarea normelor naționale și internaționale de audit financiar cu cerințele Ghidului privind un audit de calitate.
7.2. Obiectivele specifice	OS1. Cunoașterea aprofundată a normelor naționale și internaționale specifice auditului financiar și utilizarea adecvată a acestora în cadrul misiunilor de audit financiar OS2. Aprofundarea și completarea definițiilor conceptelor utilizate în normele naționale și internaționale din domeniul auditului financiar, în scopul dezvoltării limbajului de specialitate OS3. Cunoașterea modalității de aplicare a normelor naționale și internaționale din domeniu și integrarea acestora în cadrul metodologiei auditului financiar OS4. Revizuirea și exemplificarea principalelor prevederi ale normelor naționale și internaționale de audit în ceea ce privește utilizarea tehnicilor, procedeele și instrumentelor specifice misiunii de audit financiar OS5. Utilizarea raționamentului profesional în misiunile de audit financiar, în conformitate cu normele impuse de exercitarea profesiei de auditor OS6. Cunoașterea și utilizarea normelor naționale și internaționale în vederea elaborării rapoartelor de audit financiar

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
PARTE ÎNȚÂI: REGLEMENTĂRI GENERALE ALE PROFESIEI DE AUDITOR			
1.	REGULAMENTUL (UE) nr. 537/2014	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	0,5 ore: 3, 4 și 12
2.	DIRECTIVELE EUROPENE PRIVIND AUDITUL LEGAL AL SITUAȚIILOR FINANCIARE CONSOLIDATE	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	1 oră: de la 1 la 5 și de la 10 la 11
3.	NORMELE ROMÂNEȘTI PRIVIND REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE AUDIT FINANCIAR	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	2 ore: 1 și de la 3 la 9
PARTEA A DOUA: REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE DE AUDIT – STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE AUDIT ÎN VIGOARE (ISA)			

4.	PRINCIPII GENERALE ȘI RESPONSABILITĂȚII: ISA 200, ISA 210, ISA 220, ISA 230, ISA 240, ISA 250, ISA 260, ISA 265	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	5 ore: de la 1 la 5 și 13
5.	EVALUAREA RISCULUI ȘI RĂSPUNSURI LA RISCURILE EVALUATE: ISA 300, ISA 315 (revizuit), ISA 320, ISA 330, ISA 402, ISA 450	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	4 ore: de la 1 la 5 și 13
6.	PROBE DE AUDIT: ISA 500, ISA 501, ISA 505, ISA 510, ISA 520, ISA 530, ISA 540, ISA 550, ISA 560, ISA 570, ISA 580	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	6 ore: de la 1 la 5 și 13
7.	UTILIZAREA ACTIVITĂȚII ALTOR PĂRȚI: ISA 600, ISA 610, ISA 620	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	2 ore: de la 1 la 5 și 13
8.	CONCLUZII DE AUDIT ȘI RAPORTAREA: ISA 700, ISA 705, ISA 706, ISA 710, ISA 720	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	3 ore: de la 1 la 5 și 13
9.	DOMENII SPECIALIZATE: ISA 800, ISA 805, ISA 810	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	2 ore: de la 1 la 5 și 13
PARTEA A TREIA: REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI SPECIFICE ASIGURĂRII CALITĂȚII ACTIVITĂȚII DE AUDIT FINANCIAR ȘI A ALTOR ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE DE AUDITORII FINANCIARI			
10.	ISQC 1	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	1 oră: 13
11.	HOTĂRĂRILE CONSILIULUI CAFR	Prelegere, discuții, prezentări .pptx și .pdf	1,5 ore: 8
Bibliografie Referințe principale 1. Dănescu, T., <i>Proceduri și tehnici de audit financiar</i>, Editura Irecson, București, 20072. Hayes, R., Dassen, R., Schilder, A., Wallage, P. – <i>Principles of auditing. An introduction to International Standards on Auditing</i>, 2nd edition, Pearson Education, Essex, 20053. Horomnea, E., <i>Audit financiar. Concepte. Standarde. Norme</i>, Editura Tipomoldova, Iași, 20154. Păunescu, M., Radu, G., <i>Misiuni de asigurare și nonasigurare, atele decât cele de audit financiar</i>, Editura CECCAR, 20205. Robu, I.B., <i>Riscul de fraudă în auditul financiar</i>, Editura Economică, București, 20146. *** OUG nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 598 din 22 august 2003, modificată și completată prin Legea nr. 26 din 02.03.20107. *** Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 12.07.2017, https://www.aspaas.gov.ro/wp-content/uploads/2018/03/LEGE-Nr-162-din-2017-2.pdf8. *** CAFR, <i>Ghid privind unele reglementări ale profesiei de auditor</i>, ediția a V-a revizuită și completată, București, 20149. *** CAFR, <i>Ghid pentru un audit de calitate</i>, publicat de ICAS în colaborare cu CAFR, Tipărit de Print Group SRL, București, 201910. *** Directiva 43 din 17.05.2006 a Parlamentului European și a Consiliului privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate (a înlocuit Directiva a VIII-a), https://www.aspaas.gov.ro/wp-content/uploads/2018/03/DIRECTIVA-43_2006-actualizata-2014-1.pdf11. *** Directiva 56 din 16.04.2014 a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 43 din 17.05.2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate12. *** Regulamentul UE nr. 537 din 16.04.2014 al Parlamentului European și a Consiliului privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public https://www.aspaas.gov.ro/wp-content/uploads/2018/03/Regulamentul-UE-537-2014.pdf13. *** International Auditing and Assurance Standards Board, <i>Manualul de Reglementări Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe</i> (vol I, II și III), Ediția 2018, Traduse și republicate de ASPAAS, București, 2020 https://www.codetic-standardeinternationale.ro/wp-content/uploads/2020/07/Manualul-ISA-Vol-I-RO.pdf https://www.codetic-standardeinternationale.ro/wp-content/uploads/2020/08/Manualul-ISA-VOI-II-RO.pdf https://www.codetic-standardeinternationale.ro/wp-content/uploads/2020/08/Manualul-ISA-Vol-III-RO.pdf14. *** International Ethics Standards Board of Accountants, <i>Manualul Codului Etic al Profesioniștilor Contabili</i>, Ediția 2018, Tradus și republicat de APAAS, București, 2019			

<https://www.codetic-standardeinternationale.ro/wp-content/uploads/2020/01/Codul-etic-pentru-profesionistii-contabili.pdf>

Referințe suplimentare (facultative)

15. Messier, W., Glover, S., Prawitt, D., *Auditing and assurance services: a systematic approach*, 10th edition, McGraw-Hill Education, New York, 2016
16. *** ACCA, *Approved Study Text: Paper F8 Audit and Assurance. Study text for exams from 1 September 2021 to 31 June 2022*, London, 2021

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Principii generale și responsabilități: ISA 200, ISA210, ISA 220, ISA 230, ISA 240, ISA 250, ISA 260, ISA 265	Discuții, rezolvări de probleme și studii de caz	4 ore: 1, 2 și 3
2.	Evaluarea riscului și răspunsuri la riscurile evaluate: ISA 300, ISA 315 (revizuit), ISA 320, ISA 330, ISA 402, ISA 450	Discuții, rezolvări de probleme și studii de caz	3 ore: 1, 2 și 3
3.	Probe de audit: ISA 500, ISA 501, ISA 505, ISA 510, ISA 520, ISA 530, ISA 540, ISA 550, ISA 560, ISA 570, ISA 580	Discuții, rezolvări de probleme și studii de caz	3 ore: 1, 2 și 3
4.	Utilizarea activității altor părți: ISA 600, ISA 610, ISA 620	Discuții, rezolvări de probleme și studii de caz	2 ore: 1, 2 și 3
5.	Concluzii de audit și raportarea: ISA 700, ISA 705, ISA 706, ISA 710, ISA 720	Discuții, rezolvări de probleme și studii de caz	2 ore: 1, 2 și 3

Bibliografie

1. *** ACCA, *Approved Practice and Revision Kit: Paper F8 Audit and Assurance. Practice and Revision Kit for exams in September 2021, December 2021, March 2022 and June 2022*, London, 2021
2. CAFR, **TESTE GRILĂ PENTRU VERIFICAREA CUNOȘTINȚELOR ÎN VEDEREA ACCESULUI LA STAGIU**, București, 2021
https://www.cafr.ro/wp-content/uploads/2021/09/Teste-grila-test_acces_final_21_09_21.pdf
3. *** CAFR, *Subiecte propuse la examenul de competență profesională în sesiunea noiembrie 2015*, București, 2016
4. *** International Auditing and Assurance Standards Board, *Manualul de Reglementări Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe* (vol I, II și III), Ediția 2018, Traduse și republicate de ASPAAS, București, 2020
<https://www.codetic-standardeinternationale.ro/wp-content/uploads/2020/07/Manualul-ISA-Vol-I-RO.pdf>
<https://www.codetic-standardeinternationale.ro/wp-content/uploads/2020/08/Manualul-ISA-VOI-II-RO.pdf>
<https://www.codetic-standardeinternationale.ro/wp-content/uploads/2020/08/Manualul-ISA-Vol-III-RO.pdf>

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Masterul CEA este acreditat de trei organisme profesionale ale contabililor și auditorilor (CECCAR, CAFR și ACCA). Cerințele impuse de aceste organisme pentru acreditarea masterului și echivalarea examenului de acces la profesie au fost îndeplinite prin planul de învățământ și prin fișele disciplinelor. Disciplina *Norme de audit financiar* este conformă cu cerințele de formare profesională ale celor trei organisme din domeniul auditului financiar, iar în elaborarea conținutului acestei discipline au fost consultate opiniile reprezentanților organismelor profesionale de la nivel național (CECCAR și CAFR) dar și internațional (Association of Chartered Certified Accountants – ACCA). Având în vedere faptul că, în ultima perioadă, tot mai multe entități trebuie să publice situațiile financiare însoțite de Raportul unui auditor financiar, considerăm că studierea Disciplinei *Norme de audit financiar* devine de un real interes atât pentru studenții înscriși la Master CEA, cât și pentru reprezentanții angajatorilor reprezentativi din domeniu, cum sunt: marile firme de contabilitate și audit (KPMG, Deloitte, E&Y, PwC), dar și pentru asociațiile profesionale care activează în România (CECCAR și CAFR) și nu numai.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs 10.5 Seminar/ Laborator	Nota finală, obținută prin ponderarea notelor parțiale trebuie să fie minim 5 (cinci)	A. Rezolvarea individuală a unor studii de caz (potrivit unei programări anunțate, în cadrul orelor de seminar)	25%
		B. Teme aplicate și rezolvate individual	15%
		C. Răspunsuri la întrebările formulate în cadrul orelor de seminar	10%
		D. Examen scris în sesiune (2h) – în sistem clasic/on-line pe platforme puse la dispoziție de către FEAA	50%
10.6 Demonstrarea abilităților de cunoaștere, înțelegere și utilizare a normelor naționale și internaționale de audit financiar, precum și a celor de identificare a diferențelor dintre acestea; de utilizare a acestor norme în cadrul misiunii de audit financiar, dar și pentru asigurarea calității acestora; răspunsuri corecte la cel puțin jumătate din problemele/întrebările de la examen. Standard minim de performanță: nota 5 (cinci), în condițiile generale de rotunjire a notelor stabilite de FEAA. Nota finală (N) se obține prin ponderarea notelor obținute la cele patru probe de evaluare: Rezolvarea individuală a unor studii de caz (A), Teme aplicate și rezolvate individual (B), Răspunsuri la întrebările formulate în cadrul orelor de seminar (C) și examen în sesiune (D): $A \times 0,25 + B \times 0,15 + C \times 0,10 + D \times 0,50$; condiții $D \geq 5$ și $N \geq 5$			

Data completării
24 septembrie 2021

Titular de curs
Conf. dr.habil. Ioan-Bogdan ROBU

Titular de seminar
Conf. dr.habil. Ioan-Bogdan ROBU

Data avizării
24 septembrie 2021

Director de departament
Prof. dr. Florin DUMITRIU